

ΞΕΝΟΥΛΑ

— "Ελα στο δωμάτιο, κυρά Ξενοῦλα...

— Μάλιστα... Ἰγὼ τέτλια πράματα δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου... Νὰ πᾶς νὰ βρῆς ἐκεῖνες ὁποῦ σ' ἔχουνε μαθημένον.

— "Ελα καὶ θὰ καλοπεράσης...

— "Ἀμ στοῦ διάουλου... Ἰμένα ὁ μπαμπᾶς μ' ἦτανε ἕνας οὐραίους ἄντρας καὶ μ' ἔδερνε σὰ δὲν ἐφερνόμουνα καλά... Ὅπου θαρρεῖς πὼς σ' ἐκχιμῶ... Ὅχι... Ἰγὼ τέτλια πράματα δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου...

— "Ἄς τὰ λοῦσα, λίγο νὰ μᾶς πῆς πὼς εἶσαι καὶ κορίτσι.

— Τῆς ἀδερφῆς σου νὰ τὰ ψέλνης... Μάλιστα... Ἰγὼ δὲν εἶμαι σὰν κι' αὐτὲς τὶς παληοβρωῶμες, πὸν φέρνετε στοῦ δουμάτιου καὶ τὶς σουρομαδάτε... Ναί... Μάλιστα... Γέλα... Θαρρεῖς πὼς... "Ἀμ στοῦ διάουλου... Ἰγὼ τέτλια πράματα δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου...

.....

Μόνον ντρέπομαι ὁποῦ ἕνας κύριος σὰν τὴν ἀφεντιά σας μοῦ λέει αὐτὰ τὰ βρωμόλογα...

Γυρμένος ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς κάμαράς του, μ' ἕνα μακρὸν πουκάμισο ἴσαμε τὰ πόδια, γυμνὸς καὶ ξιπόλητος, ὁ λοχίας, ὁ Νίκος, πὸν ἦτανε κι' αὐτὸς νοικάρης μὲ πολλοὺς ἄλλους στοῦ σπῆτι τῆς Ψαροῦς, πείραζε τὴν κυρά Ξενοῦλα, ὅταν αὐτὴ σκυμμένη πάνω ἀπὸ μιὰ σκάφη, ὄγκος ἀπὸ ἀρρωστημένα κρέατα μέσα σὲ κουρέλια σακουλιασμένα ξέχειλα, ἔπλενε, ἀγκομαχῶντας ἀπὸ τὴ σύχισι.

— "Ελα σοῦ λέω, γιατί σὰ μοῦ περάση ἡ ὄρεξι θὰ τὸ γυρεύης ἐσὸν μὰ δὲ θὰ σοῦ τὸ δίνω 'γώ...

Μέσα στὴ ζέστη τοῦ Ἰουλίου, οἱ ματωμένες ἀπὸ τὴ φλογερὴν ἀνθισί τους μολῶχες, κόκκινες καὶ βυσσινιές, ἔμοιαζαν θάμνους σηκωνόμενους ὀλόρθους γιὰ νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴ φωτιά πὸν τοὺς πλημμύραγε. Οἱ κότες στὴν αὐτὴ εἶχανε κουρνιαῖσει κάτω ἀπὸ μερικὰ σανίδα βρεγμένα, μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια σκεπασμέν' ἀπὸ τὸ πετσί τους ἔχοντας. Ἀπὸ τὶς ἀνοιγμένες πόρτες ἐνὸς στενοῦ διάδρομου πὸν ἔβλεπε στὸν κῆπο, ἂν τὸν ποῦμε κῆπο, φαίνοντανε τὰ ἐσωτερικὰ τῶν δωματίων, τραπέζια μὲ βιβλία, καρέκλες μὲ ρούχα, ζωγραφιὲς στοὺς τοίχους, σπερματσέτα, κανάτια καὶ στὰ κρεββάτια πάνω, φοιτητὲς ξαπλωμένοι, μισόγυμνοι, βουτηγμένοι μέσα στὸν ἰδρῶτα, ἀχένιστοι, βουβοί, ἴσως καὶ νάτανε κοιμισμένοι.

— Ἰγὼ τέτλια πράματα δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου... Αὐτὲς τὶς ἀτιμίες δὲν τὶς κάνω... Μῆτε ὁ μπαμπᾶς μου μῆτε ἡ μάνα μου... Σοὶ πάει τὸ βασίλειον...

Ἀπὸ τὰ χέρια της τ' ἀσκούπιστα στάζανε τὰ νερὰ τῆς μπουγάδας ποτάμι, σὰ νὰ νάτραχε ἀπὸ τοὺς πόρους των τὸ ὑγρὸ πὸν τὴν εἶχε μεταμορφώσει σὲ σάρκινη μποτίλια ἔτοιμη νὰ πετάξῃ τὴν τάπα ἀπὸ τὸ πολὺν τὸ γέμισμα. Ἡ Ξενοῦλα ἦτανε ὑδροπικιά. Ὅλο της τὸ κορμὶ ἔδειχνε σὰν ἀσκι φουσκωμένο καὶ ἡ ἐπιδερμίδα της ζαρωμένη

στό πρόσωπο—τετράγωνο με μικρά μάτια και χείλια δεκάδες δλόκληρες—καφετιά και γεμάτη μαύρες βούλες, φαινόταν έτοιμη να σκάση στ' άλλα μέρη του κορμιού.

Τό κακό της πρωτοφάνηκε από τὰ πόδια, πόδια έλέφαντα, χωρίς σφυρά, χωρίς γάμπα, χωρίς γόνατα, δυο σάρκινες κολώνες αδύνατο να κρύψουνε τὸ φρικιαστικό τους προξίμο μέσα σὲ κάλτσες ἢ σὲ παπούτσι. Οἱ γιατροὶ πού τὴν κύταξαν εἶπανε τῆς κουμπάρας της, τῆς Ψαροῦς, νὰ μὴ πασχίξη πολὺ καὶ νὰ μὴ συχίξεται, γιατί μόλις ἀνεβῆ τὸ προξίμο στό στήθος θὰ τῆς σφίξῃ τὴν καρδιά καὶ θὰ πάῃ ἀπὸ ταμπλά.

Μὰ πόσοι εἶν' ἐκεῖνοι πὺ μποροῦν νὰ ζοῦνε χωρὶς νὰ βγάξουν τὸ ψωμί τους δίνοντας γι' ἀντάλλαγμα ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴ ζωὴ τους ;

Ἡ Ξενοῦλα, πότε στῆς κουμπάρας της, πότε σὲ ἄλλα γνώριμα σπιτικά παγαίνοντας, ξενόπλενε, ἔτρωγε κ' ἔπινε, καὶ στό τέλος τσέπωνε καὶ μερικὲς δεκάρες γιὰ νὰ φτειάξῃ κανένα φουστάνι ἢ νᾶξῃ κάτι νὰ τοιμολογᾷ, τίς μέρες πὺ θενὰ καθότανε με σταυρομένα τὰ χέρια. Ὅσο γιὰ τὸν ὕπνο της, κεῖ κατὰ τὰ Ἐξάρχεια βρισκότανε μιὰ μάντρα μ' ἓν' ἀχοῦρι ἀδιανό. Ἡ γυναῖκα κάπιου ἀμαξᾶ πὺ κατοικοῦσε μεσ' στὴ μάντρα, ἔχοντας ἓνα σωρὸ παιδιὰ, τῆς παραχώρησε τ' ἀχοῦρι γιὰ νὰ πλαγιαίξῃ με τὴν ὑποχρέωση ἀντὶς γιὰ ἐνοίκιο νὰ τῆς βοηθᾷ στὴν πλήση. Ἀπὸ πότε ἡ Ξενοῦλα βρισκότανε στὴν Ἀθήνα κ' αὐτὴ δὲ θυμότανε γιατί σιγὰ σιγὰ τὴν εἶχε κυριέψει μιὰ ἀποκτῆνωσῃ πὺ μπόρεγε νὰ φέρῃ λύπη. Χωρὶς ἄλλο τὸ μυαλό της θ' ἀπλεκε μέσα στὰ νερά, πὺ ἀνεβαίνοντας θὰ πλημμυρίσανε καὶ τὸ κρανίό της.

Φαίνεται ὅμως πὺς θὰ εἶχε φύγει πρὶν πολλὰ χρόνι' ἀπὸ τὴν Πάρο, γιὰ νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ της ἀπὸ τὸν κατατρεγμὸ τῆς ἀδερφῆς καὶ τοῦ ἀντρος της. Τώλεγε δὰ καὶ ἡ ἴδια κάποτε ὅταν τὴν ἔπιανε μιὰ κρίση φλυαρίας πὺ δὲν μπόρεγε κανεὶς νὰ τὴ σωπάσῃ.

— Ναί... Μάλιστα... ὁ πατέρας μ' ἦτανε ἓνας οὐραῖος ἀντρας... εἶχε μαῖρα μάτια καὶ κάτι μουστάκες τόσες... ὄχι σὰν κ' αὐτοῦνο τὸ ψουρολουχία στό πλάι, ὅπου εἶναι ἴδια μαῖμου...

— Ὁ λοχίας λέει πὺς ὁ μπαμπᾶς σου ἦτανε διακονιάρης.

— Μάλιστα... μεῖς δὲν εἴμαστε φτωχοὶ οὔτε ζητιάνοι εἴμαστε ἔμεις... ὅπου εἶχαμε ἀμπέλι καὶ μᾶς τὸ δουλεῦγαν οἱ ἀργάτες... Καὶ πέοναν μερουκάματου... Κάθε μεσημέρι τοὺς ἐδόναμε νὰ φάνι... Εἶχαμε ἀμπέλι... Ρώτησε νὰ σοῦ τὸ πῆ καὶ ἡ κουμπάρα μας ἡ Ψαροῦ ὅπου εἶναι ἀπὸ τὴν Πάρο.—Δὲν εἶν' ἔτσι κυρὰ πατριώτισσα ;—Ἄς ὄψετε κείνος ὅπου με κατάντησε σ' αὐτὸ τὸ χάλι... Μάλιστα, κύριε... Μὲ πῆρε ἓνα μεσημέρι ὁ γαμπρός μου καὶ μοῦ λέει : Σῆκου μουρὴ νὰ πάμε στό χωράφι... Καὶ σὰ φτάξαμε στό πηγάδι κοντὰ—Κουμπάρα τὸ θυμάσαι τὸ πηγάδι κείνο κάτου ἀπὸ τὰ πλατάνια ;—Νά, ἀκοῦστε, κύριε, τί λέει ; Τὸ θυμάται... Τότες μ' ἄρπαξεν ὁ γαμπρός μου ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ ἤθελε νὰ με ρίξῃ μέσα γιὰ νὰ με πνίξῃ... Ἡθελε νὰ κληρονομήσῃ τὸ μερτικό μου... γιατί ὁ μπαμπᾶς μ' εἶχε πεθάνει... Ἡ ἀδερφή μου ἡ στρίγ-

γλα ἦτανε τὸ ἓνα μαζί του... Φοβήθηκα κ' ἔφυγα... Νὰ μὴ σώσω... Ἦθελε νὰ με πνίξη... Μὰ ἔννοια σου δὰ καὶ τὸ βρήκανε ἀπὸ τὸ Θεό, γιατί μοῦπε μιὰ πατριώτισσα πού εἶναι παραμιάνα, πὼς τοὺς τὸ πῆρε ἢ θάλασσα τὸ μοναχοπαῖδι τοὺς ὁποῦ εἶχε κατεβεῖ στὸ γυαλὸ νὰ κολυμπήσῃ... Καὶ οὔτε τὸ βρήκαν νὰ τὸ θάψουνε... Τὸ φάγανε τὰ ψάρια... Νὰ μὴ σώσω... Μάλιστα... Τοῦ λόου σας γελᾶτε—Καλὲ κουμπάρα, ἔλα νὰ τονὲ δῆς πὼς γελᾷ.—Γελᾶτε γιατί θαρρεῖτε... Μὰ ἰγὼ δὲν εἶμαι ψεῦτρα... Ὁ μπαμπᾶς μ' ὁποῦ ἦτανε οὐραίους ἄντρας μῶδινε κατακεφαλιῆς σὰν ἔλεγα ψέματα, μὲ τὸν κόπανου...

— Δὲ γελῶ γι' αὐτὸ κυρὰ Ξενιό...

— Ἰγὼ βλέπου... στραβὴ δὲν εἶμαι...

— Γελῶ γιατί πολὺ μ' ἀρέσεις σήμερα... Γιὰ κάνε πιὸ μέσα λιγούλακι.

— Ναί... Μάλιστα... αὐτὲς τὶς κουβέντες νὰ τὶς λέτ' ἐκεῖ ὁποῦ περνᾶνε... Ἰγὼ τέτια πράματα δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου...

Ντυμένη στὰ κουρέλια, σαρανταπέντε ἴσαμε πενήντα χρονῶ αὐτὸ τὸ σκιάχτρο κάθε βρῶμας κ' ἀσκημιᾶς, εἶχε τὴν ιδέα πὼς μπόρεγε ν' ἀρέση, καὶ κυριευόμενη ἀπὸ μιὰν ἀσθενικὴ ψυχοπάθεια, προσπάθαγε μὲ κάθε τρόπο νὰ προφυλάξῃ τὴν τιμὴ της ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις πού γιὰ χάρι τῆς κάναν ὅσοι γνώριζαν τὴν κωμικὴ ἀλαφρόδα της.

Ἡ τιμὴ της, ἦτανε τὸ πιὸ εὐαίσθητο σημεῖο τῆς ζωῆς της. Κλέφτρα, φαγοῦ, κουρκουσοῦρα, ἄς τὴ λέγαν ὅτι θέλανε, μὰ πὼς τὴ μάλαξε ὁ ἓνας ἢ πὼς τὴν ἐστρίμωξεν ὁ ἄλλος ἂν τὴν κατηγοροῦσαν, τὴν ἔπιανε ἀμέσως ἢ καρδιά της, μαύριζ', ἔμενε ξερὴ κ' ἔπειτα ἀρχίνιζε τὰ κλάματα, κάτι σὰ γουλιμούς, βογγητὰ βγάζοντας πού θ' ἀκουγότανε ἀπὸ καζάνι χονχλακῶντας ξέχειλο.

— Ἰγὼ τέτια πράματα δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου...

Μιὰ μέρα θαρρέψαμε πὼς θὰ τρελλάθηκε. Ὅλ' ἡ γειτονιὰ βγήκε στὶς πόρτες γιατί φοβήθηκαν μὴν ἄρπαξε φωτιά τὸ σπίτι τῆς Ψαροῦς. Ὁ λοχίας πού ἀγάπαγε νὰ τὴν πειράξῃ, τῆς φώναξε νὰ τοῦ ἀνεβάσῃ λίγο νερὸ γιὰ νὰ νιφτῇ. Ἡ Ξενοῦλ' ἀνέβηκε μὲ τὸ κανάτι, μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο, στίλωσε ὀρθάνοιχτη τὴν πόρτα γιὰ ἀσφάλεια καὶ πῆγε νὰ τὸ ἀκουμπήσῃ πάνω στὸ νικιτήρα.

Πλαῖ ἀπὸ κεῖ ἦτανε τὸ κρεββάτι καὶ μέσ' ἀπὸ ἓνα σεντόνι ἔβγαινε μόνο τὸ κεφάλι τοῦ λοχία κάνοντας πὼς τῶρα ξύπναγε.

— Νὰ μὲ συμπληρᾶς, κυρὰ Ξενοῦλα, ἂν σοῦ λέω κάποτε κουβέντες πού δὲν εἶναι πρέποντας...

— Ναί... Μάλιστα... Ντρέπομαι ὁποῦ ἓνας κύριος σὰν τὴν ἀφεντιά σας μοῦ λέει αὐτὰ τὰ βρωμόλογα... Ἰγὼ τέτια πράματα δὲν εἶναι τοῦ...

Δὲν πρόφταξε νὰ πῆ πὼς δὲν εἶναι «τοῦ φυσικοῦ της» καὶ τὸ σεντόνι δίνει μιὰ, σηκώνεται στὸν ἄερα, σωριάζεται κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ ὁ λοχίας ὀλοτσιτίσιδος σαλταπηδάει στὸ μιντέρι παρουσιάζοντας τὴν ἀντριχία γύμνια του στὰ μάτια τῆς παρθένας πού ἔμπηξε μιὰ στριγγιά:

— Χριστιανοὶ !! Βουήθεια !! Καίγομαι !!

βγήκε με δυο πήδους σαν ἀρκούδα ἀπὸ τὸ δωμάτιο, κουτρουβάλησε τὰ πετρένια σκαλοπάτια πὸ ἀπὸ τὸ διάδρομο κατέβαιναν στὸν κήπο, ἔκαν' ἕνα σάρκινο, πλάφ, πάνω στὶς πλάκες τοῦ λιθόστρωτου καὶ σπάρραξε σὰ νάχε σεληνιασμό. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναπάτησε στῆς Ψαροῦς. Ἐκεῖνη πάλι, ἐπειδὴς ἡ Ξενοῦλα τῆς εἶχε κλέψει κάποτε μιὰ πλάκα σαποῦνι καὶ μιὰ σκούπα, τὸ βρήκε γιὰ πρόφραση καὶ τῆς μῆνυσε πὼς ἂν ξαναφανῆ στὴ γειτονιά της θὰ τὴν ἐπαράδονε στὸ τμήμα. Αὐτὸ ἦτανε ὅπως εἶπαμε πρόφραση, γιὰτ' ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς δὲν τὴν ἤθελε πιά στὸ σπίτι της μέσα γιὰ τὸ κακὸ πὸ γινότανε.

Ὅσο περνάγανε τὰ χρόνια, ὅσο τὸ προξίμο ἀνέβαινε στὸ στήθος τῆς Ξενοῦλας, τόσο αὐτὴ γινότανε πὸ ἀγρία στὸ ζήτημα «περὶ τιμῆς» κ' ἀρχήνησε τώρα νὰ βρίζη δεξιὰ κ' ἀριστερὰ στὸ δρόμον, ὅποιον γιὰ νὰ γελᾶση τῆς ἀράδιαζε «τὶς μπομπές της» καὶ «τὶς ἀτιμίες της».

— Μωρὴ πὸν σὲ πιάσανε μ' ἐκεῖνο μωρὴ καὶ τοῦτο τὸν ξέχασες ;

— Ἰγὼ δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου... Νὰ κινάξης ἐσὺ τὸν ἑμαυτό σου... ὅπου σοῦ βάζει ἡ γυναῖκα σου τὰ κέρατα...

Τὰ παληόπαιδα τὴν πέρναν ἀπὸ τὸ κοντὸ καὶ τῆς πατούσανε τὸ φουστάνι πὸν σερνότανε μισὴ πῆχη πίσω, οὐρὰ σκουπίζοντας τὶς σόνες, γιὰτὶ δὲν ἦταν τοῦ κορμιοῦ της μ' ἀπὸ κάπου θὰ τὸ εἶχε οἰκονομήσει. Ἐπειδὴ ἡ Ξενοῦλα εἶχε τὸ ἐλάττωμα πὸν εἶπαμε. Ἄγγιζε τὸ χέρι της. Μὰ τώρα πὸν πολὺ ἄγγιζεν ἡ γλῶσσα της. Καὶ νὰ τὶ γένηκε πρὶν λίγες μέρες μέσα στὸ ἀχούρι πὸν κοιμώτανε.

.....

— Μωρὴ ποιὸν βάζεις μέσα κάθε νύχτα καὶ σὲ τρίβει ; τῆς φώναξε τῷ μορφο χασαπόπουλο, ὁ Μῆτσος, πὸν καθόταν στὴ γωνιά τοῦ δρόμου μπρὸς ἀπὸ τὸ μαγαζί, μ' ἕνα ζουνάρι στὴ μέση, ξιπόλητος, μὲ χτένισμα τῆς ὥρας, ὅλο μοσχομύριστες ἀφέλειες πάνω ἀπὸ τ' αὐτιά του κατεβαίνοντας, τῶνα πὸν εἶχε στολισμένο μὲνα ἄλλο γαυρόφαλλο.

— Μωρὴ Ξενοῦλα... οὐ οὐ οὐ... ἐσένα τὸ λέω... κάθε βράδυ τὰ σανίδια μεσ' στὸ ντάμι πᾶνε κ' ἔρχονται...

— Ἄντε μουρέ... Ἰγὼ δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ μου... Ὅπου θὰ πῆς γιὰ μένανε... Ὁ ἀφεντικός σου σὲ χαιρετᾷ... Τὸ ξέρεαι οὐλ' ἡ γειτονιά ὅπου σ' ἔχει ἀγαπητικό...

Ὁ Μῆτσος σὰ νὰ τῶρχανε δυὸ μάτασοι πὸν τοῦ κᾶναν ὀλοπόρφυρα τὰ μάγουλα.

Κάτι κορίτσια στὸ ἀντικρινὸ σπιτάκι, πὸν τὸ ἕνα τὸ ξανθό, ἡ Βεργινία, πὸν μάθαινε καπελλοῦ, τὸ κορτετζάριζε, σὰν ἄκουσαν αὐτὴ τὴν τρομερὴ βρυσιά, μπήκανε μέσα κ' ἔκλεισαν μὲ δύναμη τὸ παραθύρι.

Ὁ Μῆτσος τᾶχασε. Τὰ μάτια του βουρκώσανε.

— Ὅστόσο, πὸν πάει καὶ τὰ ξεσκαλίζει τοῦ διαόλου ἡ χε-

λῶνα... εἶπε μὲ μοχθηρία ὁ μπακάλης, δυὸ βήματα παρέκει, ἕνας παληάνθρωπος ξεβλογαίρης, πού πάντα γύρευε νὰ πειράξῃ τώμορφο χασαπόπουλο, γιατί ὄλο καὶ τὸν ἀπόπερνε αὐτό, στὸ παραμικρὸ του πείραγμα.

— Λούφαξε μωρὲ μὴ σοῦ ἀνοίξω τὸ κεφάλι, τοῦ φώναξεν ὁ Μῆτσος τρέμοντας ἀπὸ τὸ κακό του κ' ἀρπάζοντας τὸ σακμνὶ πού καθότανε.

Ὁ μπακάλης πού γνώριζε πὼς ὁ ἀφεντικὸς τοῦ Μῆτσου μπόρεγε γιὰ τὸ χατήρι του νὰ μπῆ καὶ στὴ φυλακὴ, ξερόβηξε, ἔφτυσε καὶ μπῆκε μέσα, κάνοντας πὼς δὲν ἄκουσε.

Τὰ φανάρια σιγανάφανε σὲ λίγο στὶς γωνιῆς τῶν δρόμων.

Ἐψιχάλιζε. Ἦρθε κ' ὁ χασάπης ἀπὸ τὸν καφενέ, ἀργά.

— Φάε Μῆτσο, εἶναι ὄλο πάχος ἢ ρέγκα.

— Δὲν ἔχω ὄρεξη...

Τὸ ἀφεντικὸ του σηκώθηκε νὰ κατεβῆ στὸ χαροποταίγιο.

— Ἔλα μαζί μου... Σὲ θέλω γιὰ γοῦρι...

— Ὁχι, εἶμαι κουρασμένος μάστορη. Θὰ ξαπλώσω, εἶπεν ὁ Μῆτσος, πού μόλις χάθηκεν ἐκεῖνος, ἄρπαξε τὸ μεγάλο τὸ μαχαῖρι, βγήκε, ἔκλεισε τὴν πόρτα τοῦ χασάπικου καὶ τρύπωσε δυὸ βήματα παραπέρα στὴ μάντρα. Στὸ δρόμο ψυχὴ. Ἀρχίνησε νὰ βρέχῃ δυνατά.

Μὰ πάλι ξαναφάνηκε, βγαίνοντας ἀπὸ τὴ μάντρα καὶ παγαίνοντας τεῖχο μὲ τεῖχο κατὰ τὸ χασάπικο. Ἄνοιξε. Χώθηκε μέσα καὶ γλύστρησε ξανά στὸ δρόμο. Τούτῃ τὴ φορὰ ὁμως δὲ βιάστηκε πιά τὸ μαχαῖρι. Ἐνα χοντρό σκοινὶ ἦτανε μαζωμένο στὸ χέρι του.

Σὰ βρέθηκε μέσα στὴ μάντρα γιὰ δευτέρη φορὰ, τράβηξε κατὰ τὸ ἀχοῦρι πού σχεδιαζότανε παραμέρα.

Ἡ πόρτα του ἦτανε ἀκουμπισμένη στὴ θέση της γιατί δὲν ἔπιανε σὲ μαντάλους. Ἄπὸ μέσα τὴ συγκράταγε μιὰ καρέκλα κατάφορτη ἀπὸ τὰ κουρέλια τῆς Ξενοῦλας. Μὲ προσοχὴ, χωρὶς νὰ κἀνῃ σαματά, ἀφουγκράστηκε. Βαριὰ ροχαλιτὰ 'κουγόταν ἀπὸ μέσα σὰν ἀπὸ πολλοὺς οὐρανίσκους καὶ μύτες περνῶντας οἱ ἀναπνοές. Παραμέρισε τὴν καρέκλα μὲ τὸ χέρι του, μάζοντάς το ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας. Τὴν ἄνοιξε. Χώθηκε μέσα, τὴν ἔκλεισε τώρα μὲ περισσότερη ἀσφάλεια βάζοντας καὶ μιὰ βαριὰ πέτρα πού βρῆκ' ἐκεῖ μπροστά. Ἐνα παραθύρι μικρὸ, ἀνεβασμένο πρὸς τὸ μέρος τοῦ δρόμου δεχόταν λίγο φῶς ἀπὸ τὸ φανάρι τῆς γωνιάς.

Ἀρχίνησε νὰ ξεκουβαριάξῃ τὸ σκοινί, πού δὲν ἦτανε πολὺ μακρὸ, ἀλλὰ πολὺ χοντρό.

Τὸ ἀκούμπησε πλάι ἀπὸ τὴν κοιμισμένη. Ἐβγαλε τὸ μαντῆλι του, ἕνα μεγάλο μαντῆλι χωριάτικο, τῶκαμε σὰν τόπι καὶ ὀρθῶντας τὴν καβάλησε μὲ δύναμη πάνω στὸ στῆθος, τῆς ἄρπαξε τὸ λαιμὸ μὲ τὰ σιδερένια χέρια του, τῆς φύτεψε μέσα στὸ στόμα τὸ πανὶ καὶ χωρὶς αὐτὴ οὔτε νὰ προφτάσῃ μὰ οὔτε νὰ μορῶσῃ νὰ κουνιθῆ, τῆς ἔδεσε μὲ τὸ σκοινὶ τὰ χέρια, σφυχτά, μὰ πολὺ σφυχτά. Γρήγορα κατεβάζοντας τὰ γόνατά του στὰ πόδια της, σὰν κοτρώνια χοντρά, τῆς τράβηξε τὸ κουρελιασμένο πουνκάμισο, τῆς τῶβγαλε

κομμάτι' ἀπὸ πάνω της, καὶ τότε, μέσα στὸ σκοτεινὸ ἀχοῦρι κεῖνο, γίνηκε κάτι ποῦ εἶναι ἀπίστευτο καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ νοιώσῃ ἄνθρωπος ὅταν τὴν καρδιά του δὲν τὴν φλογίζει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδίκησης, ποῦ τοῦ ζητάει νὰ τὴν ἐγλυτώσῃ ἀπὸ τὸ καρβούνωμα ἔστω καὶ ἂν μέσα στὸ ποτήρι ποῦ τοῦ δῶνει ἡ περίσταση, τοῦ βρωμίζει τὰ χεῖλια τὸ πιὸ σιχαμερὸ πιωτό.

Ὁ Μῆτσος ὁ λαχταριστός, τὸ βλαστάρι τοῦτο κάθε γλυκάδας καὶ μαλακότητος, πέταξε σὰ μεθυσομένος τὸ ροῦχο του σὲ μιὰ γωνιά, ξεκουμπώθηκε, ρίχτηκε μὲ μανία στὸ γυναικίο κορμί, ποῦ ἡ βρῶμα, ἡ ἀρρώστια καὶ τὰ γηρατιὰ τῶχανε κάνει σωστὸ λιμέρι ἀποσύνθεσης, καὶ ἀφηγιασμένος ἀπὸ τὴ συναίσθηση τοῦ κακοῦ ποῦ ὑπόφευρε ἡ μισότρελλη γυναικίκα, ὠργίασε σὲ λαγνία πάνω της, φτίνοντας πολλὰς φορὰς ἀπὸ σιχασιά, ὅταν τύχανε τὰ σαπισμένα χνώτα της νὰ πνίγουνε τὴ μυρωμένη του ἀναπνοή.

Σὰν τέλειωσε, ντύθηκε καὶ κατὰζοντάς τὴν ἀναίσθητη, τῆς ἔλυσε τὰ χεῖρια καὶ τῆς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα τὸ μαντῆλι.

.

Ἐκείνη μόλις συνέφευρε τὰ ξημερώματα, κουνήθηκε, κουτρουβάλησε μὲ κόπο σὰ βαρέλι δεξιὰ κι' ἀριστερά, προσπαθώντας νὰ φορέσῃ τὸ πουκάμισό της γιὰ νὰ σκεπάσῃ τὴ γύμνια της. Ἐνα μεγάλο βῆρος, τὸ χῶμα τοῦ τάφου θαρρεῖς, τῆς ἔπευτε στὸ στήθος καὶ ἡ καρδιά της σπαρτάρηζε σὰν ψάρι, στὸ ἀγκίστρι πάνω τιναζόμενο. Τὰ μάτια της εἶχανε σκοτεινιάσει. Ἐνοιώθη τι εἶχε πάθει καὶ κάθε φορὰ ποῦ τὸ συλλογιζότανε, τὸ αἶμα τὸ πυχτὸ ποῦ τὴν εἶχε παραγεμισμένη, ἀνέβαινε σφυρίζοντας μέσα στὶς φλέβες, γύρω στὸ λαιμό. Χιλιάδες καρφιά τῆς περνάγαν τὰ ποδάρια, καὶ οἱ πόνοι ἀπὸ τὶς πατοῦσες ἀνεβήκανε στὰ γόνατα καὶ τώρα τοὺς ἀνοιώνει ν' ἀνεβαίνουν στὰ μεριά, στὴ μέση, ὅλο ν' ἀνεβαίνουν. Ἐνα σύγκριο καὶ μιὰ ζέστα, πότε τὸ ἕνα κάνοντας νὰ χάνεται τὸ ἄλλο, τῆς βουτάγαν τὸ κορμί κάτω ἀπὸ θάλασσες, πότε βραστὲς καὶ πότε παγωμένες.

Κατάλαβε πὼς δὲ θὰ πρόφτανε νὰ σκεπαστῇ μὲ τὸ πουκάμισο.

Δοκίμασε ν' ἀνασηκωθῇ. Ἐώδεψε τὴν τελευταία της τὴ δύναμη στίβοντας τὸν ἑαυτὸ της γιὰ νὰ βγάλῃ ὄσην εἶχε θέληση καὶ νὰ τὸ καταφέρῃ. Μὰ δὲν μπόρεσε.

Καὶ ὅταν ἔνοιωσε πὼς θενὰ τὴν ἐβλέπανε γυμνὴ σὰ θάνοιγαν τὴν πόρτα, ἔβγαλ' ἕνα μουγκριτὸ παράπονο κ' ἔπεσε σὰ μολύβι πάνω στ' ἄχυρα νεκρή.